

Філологічний факультет

Кафедра історії та культури української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан

філологічного факультету

проф. Борис БУНЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Стилістика та культура мовлення вчителя ЗЗСО»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма “Українська мова та література”

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

Філологічний факультет

Мова навчання українська

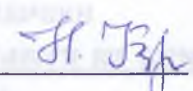
Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Стилістика та культура мовлення вчителя ЗЗСО» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що затверджена Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 6 від 29 червня 2023 р.).

Розробник: к. філол. н., доц. Оксана ДАСКАЛЮК

Викладачі: к. філол. н., доц. Оксана ДАСКАЛЮК
к. філол. н., асист. Руслана ДЗІСЬ

Погоджено з гарантом ОП і затверджено
на засіданні кафедри історії та культури української мови
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри історії
та культури української мови Наталія КОЛЕСНИК

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету Алла АНТОФІЙЧУК

Мета дисципліни “Стилістика та культура мовлення вчителя ЗЗСО” – опанувати основи стилістики української мови, що передбачає вивчення особливостей функційних різновидів української мови та використання стилістичних засобів сучасної української мови на різних рівнях мовної системи, вироблення умінь та навичок аналізувати і створювати стилістично довершені тексти, вміння виправляти в учнівських текстах стилістичні помилки, пояснювати природу їхнього виникнення, закріплення в майбутніх учителів української мови й літератури бажання постійного мовного саморозвитку.

Пререквізити: “Вступ до мовознавства”, “Риторика”.

Результати навчання.

Навчальна дисципліна «Стилістика і культура мовлення вчителя ЗЗСО» спрямована на забезпечення та засвоєння таких *загальних і спеціальних компетентностей*:

Загальні:

ЗК 1. Уміння вільно і грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою.

ЗК 5. Здатність творчо мислити, усвідомлювати потребу в постійному інтелектуальному самовдосконаленні, вибудовувати та втілювати власні стратегії навчання упродовж життя, бути готовим до безперервного професійного розвитку.

ЗК 11. Уміння вести фахову дискусію, здійснювати і презентувати власне дослідження на належному рівні.

Фахові:

ФК 3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі предметної галузі, збирати, аналізувати, структурувати, узагальнювати й інтерпретувати інформацію, створювати тексти різних стилів і жанрів.

ФК 9. Здатність розуміти значення української мови як державної в житті українського народу, уміння адекватно використовувати мовні ресурси в процесі фахової та міжособистісної комунікації, формувати й розвивати в учнів необхідні мовно-комунікативні компетентності.

ФК 12. Знання змісту поняття «комунікативна якість мовлення»; системи функціональних стилів сучасної української мови; науково-теоретичних основ розвитку й вдосконалення мовленнєвої культури.

ФК 13. Здатність підпорядковувати стиль свого мовлення до відповідних комунікативних умов, дотримуватись вимог літературної мови та доречно застосовувати її засоби виразності.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 1. Вільно володіти українською мовою, вміти послуговуватись нею у професійному спілкуванні.

ПРН 19. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різноманітних стилів та жанрів, володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасного мовознавства, вільно оперувати мовознавчим матеріалом та термінологією.

ПРН 22. Ідентифікувати і корегувати мовленнєві та граматичні помилки, викликані порушенням правописних норм.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Вступ до спеціальності												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсум. контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	2	18	18	-	-	44	10	Іспит

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	у с ь о г о	зокрема				у с ь о г о	зокрема			
		ЛК	ПР	ІЗ	СР		ЛК	ПР	ІД	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Теми занять	Змістовий модуль 1. ЗНАЧЕННЯ СТИЛІСТИКИ. СТИЛІ ТА ЛЕКСИЧНА СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ									
Тема 1.1. Стилїстика сучасної української мови як лінгвістична наука і навчальна дисциплїна: етапи розвитку, різновиди, зв'язок з іншими науками.	6	2	2	-	2	-	-	-	-	-
Тема 1.2. Стилї сучасної української мови. Історія розвитку стилів.	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Тема 1.3. Стилїстична диференціяція словникового складу мови як свідчення розвиненості української мови.	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Тема 1.4. Суржик в українській мові: передумови появи, причини поширення, різновиди. Суржик як стилїстичний засіб.	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Тема 1.5. Стилїстичні можливості лексичних засобів сучасної української мови. Різностильові можливості фразеології сучасної української мови.	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Тема 1.6. Типові помилки в мовностилїстичному використанні лексики української мови. Заходи запобігання таким помилкам у мовленні школярів. Робота з	15	2	2	5	6	-	-	-	-	-

учнівськими творами.										
Разом за ЗМ 1	61	12	12	5	32	-	-	-	-	-
Теми занять	Змістовий модуль 2. ГРАМАТИЧНА СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ									
Тема 2.1. Морфологічні засоби стилістики української мови. Стилiстична спроможнiсть граматичних категорiй рiзних частин мови.	9	2	2	-	5	-	-	-	-	-
Тема 2.2. Синтаксичні засоби стилістики: синтаксична синонімія, порядок слів у реченні, різні типи речень у стилістичному плані.	9	2	2	-	5	-	-	-	-	-
Тема 2.3. Типові помилки в мовностилістичній побудові словосполучень і речень. Розробка тренувальних вправ для пропрацювання таких помилок у мовленні школярів.	11	2	2	5	3	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	29	6	6	5	12	-	-	-	-	-
Усього годин	90	18	18	10	44	-	-	-	-	-
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Стилiстика сучасної української мови як лiнгвістична наука і навчальна дисциплiна: етапи розвитку, рiзновиди, зв'язок з iншими науками 1. Стилiстика і лiнгвостилістика. Об'єкт і предмет стилістики. Мета і завдання курсу «Стилiстика і культура української мови». 2. Етапи розвитку стилістики української мови як лiнгвістичної науки і навчальної дисциплiни. 3. Зв'язок стилістики з iншими науками. 4. Рiзновиди стилістики. 5. Підходи до вивчення стилістики у вищій школі.
1.2	Стилi сучасної української мови. Історія розвитку стилів 1. Стилi як поняття. 2. Погляд лiнгвістики на явище стилю. 3. Стилi в мові. 4. Основні стилі сучасної української літературної мови.
1.3	Стилiстична диференціяція словникового складу мови як свiдчення розвиненості української мови 1. Стилiстика мовних ресурсів. Літературна мова як вища форма національної мови. 2. Територіальні діалекти. 3. Соціальні діалекти. 4. Застаріла лексика, репресована лексика; її реактивація. 5. Лексика нашого часу. 6. Прецедентний текст.
1.4	Суржик в українській мові: передумови появи, причини поширення, рiзновиди. Суржик як стилістичний засіб 1. Суржик як об'єкт української соціолiнгвістики.

	2. Поняття суржику. 3. Причини виникнення цього явища. 4. Інтерференція як наслідок жорсткої політики зросійщення. 5. Вияви суржику за мовними рівнями. 6. Стилiстичний потенціал суржикiзмiв. 7. “Бойовий суржик”.
1.5	Стилiстичні можливості лексичних засобів сучасної української мови. Різностильові можливості фразеології сучасної української мови 1. Стилiстична роль синонімів. 2. Антоніми та їхні стилістичні можливості. 3. Омоніми, пароніми та інші оніми з погляду їх стилістичної ролі. 4. Гра слів: механізм творення.
1.6	Типові помилки в мовностилістичному використанні лексики української мови. Заходи запобігання таким помилкам у мовленні школярів. Робота з учнівськими творами 1. Природа стилістичних помилок. 2. Як працювати з різними хибами учнівського тексту. 3. Як пояснювати учням техніку написання текстів різних жанрів і форматів. 4. Як перевіряти учнівські твори.
2.1	Морфологічні засоби стилістики української мови. Стилiстична спроможність граматичних категорій різних частин мови 1. Стилiстична функція. 2. Стилiстичний прийом висування. 3. Морфологічні засоби з погляду стилістичної спроможності. 4. Різні частини мови на службі стилістики.
2.2	Синтаксичні засоби стилістики: синтаксична синонімія, порядок слів у реченні, різні типи речень у стилістичному плані 1. Синтаксичні можливості української мови з погляду стилістики. 2. Емоційний синтаксис. 3. Синтаксичні засоби увиразнення.
2.3	Типові помилки в мовностилістичній побудові словосполучень і речень. Розробка тренувальних вправ для пропрацювання таких помилок у мовленні школярів 1. Чому учні неправильно будують речення? 2. Огляд методичних напрацювань для роботи з учнівським зв'язним мовленням.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми, вид роботи
1.	Стилiстика як лiнгвістична дисципліна <i>Види роботи: тезові конспекти, підготовка до усних відповідей</i> 1. Опрацювати визначення різних видів стилістики. 2. Окреслити основні ознаки стилістики. 3. З'ясувати, як питання стилістики подано в підручниках ЗЗСО
2.	Стиль як основне поняття стилістики <i>Види роботи: опрацювати теоретичний матеріал, написати письмове творче завдання</i> 1. Основні ознаки різних стилів мови / мовлення. 2. Які мовні маркери мають стилі сучасної української мови (з добorem прикладів)? 3. Що таке стилістична трансформація?
3.	Лексичний рівень української мови як основний стилістичний ресурс. <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Діалектизми як стилістичний прийом. Тексти яких стилів допускають в собі місцеву лексику. 2. Жаргони, сленги, аргo як стилістичне явище. 3. Репресована лексика, її повернення, як текст зробити більш українським. 4. Іншомовна лексика як конструктивний і деструктивний елемент тексту.
4.	Суржик: причини виникнення, роль в тексті <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Суржик як стилістичне явище у текстах шкільної літератури.

	2. Коли суржик – це помилка.
5.	Лексика як система та її роль у створенні стилістичних прийомів <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Антоніми як засіб творення антитези. Як він працює в тексті. 2. Омоніми, пароніми та словесна гра.
6.	Учніський твір як форма навчання <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Основні етапи перевірки учнівського твору. 2. Творчі вправи для розвитку зв'язного мовлення учнів різних класів.
7.	Морфологічні одиниці мови як стилістичні засоби <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Іменник та дієслово як різні види подання інформації. 2. Активний стан як характеристика української граматики і не тільки. 3. Можливі порушення морфологічних норм: хиба чи стилістичний прийом.
8.	Стилістичні можливості синтаксису <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Односкладні речення як особливе подання думки (жанрові та стилістичні обмеження використання). 2. Складні синтаксичні конструкції та стиль, і не лише автора. 3. Як синтаксис передає емоції автора. 4. Період як текст у тексті.
9.	ІІІ та інші технологічні новинки як допоміжний засіб учителя <i>Види роботи: усні та письмові відповіді</i> 1. Які ознаки тексту, написаного ІІІ. 2. Як підготувати і провести незабутній урок з розвитку зв'язного мовлення.

Завдання для самостійної роботи студентів

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо під час вивчення тем кожного змістового модуля.

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента „Стилістика та культура мовлення вчителя ЗЗСО” складається з таких видів:

- 1) опрацювати додаткову літературу;
- 2) підготувати усну відповідь до семінару або письмову (зокрема конспект);
- 3) опрацювати матеріали різного формату, надані для самостійного вивчення на платформі Moodle.

№	Назва теми
1	Стилістика: проблемні питання зі шкільного курсу 1. Опрацювати статті: Попович А. С. Навчання стилістики української мови в умовах нової освітньої парадигми; Попович А. С. Достилістична підготовка майбутніх учителів української мови і літератури у вищій школі; Банзерук О. В. Вивчення стилістики у школі. 2. Написати невеличкий твір про свій учительський досвід пояснення стилістичних норм на шкільних уроках.
2	Стил: особливості вивчення стилів української мови у ЗЗСО 1. Опрацювати методичку за авторства Сабліної С. В. Історія стилів української мови. 2. Розробити вправи для школярів різних освітніх рівнів (зокрема інклюзивного навчання) для закріплення теми зі стилів української мови (до 5 завдань).
3	Лексика української мови з погляду стилістичного потенціалу 1. Опрацювати статтю Бортун К. О. Стилістичний потенціал емоційно-експресивної лексики... 2. Переглянути відео Алшевської С. “Стилістичне використання синонім, антонімів,

	паронімів” (https://www.youtube.com/watch?v=JgrwRhsajaI). 3. Розробити свої завдання з цієї теми для школярів старшої школи.
4	Суржик: як його вивчаємо у школі 1. Підібрати приклади профілактичної роботи з вилучення суржику з мовлення школярів. 2. Розробити завдання до брейн-рингу “Суржику до нас зась!” 3. Опрацювати праці І. Фаріон, О. Пономаріва.
5	Фразеологізми та їх роль в тексті 1. Опрацювати список літератури, поданий у файлі “Фразеологізми в школі”. 2. За статтею “Паремії на уроках” підготувати свій фактичний матеріал для схожого заняття.
6	Стилістичний потенціал граматичної системи української мови. 1. Опрацювати статтю Пентиліук М., Попової О. “Граматично правильне мовлення...” 2. Опрацювати посібник Курило О. “Уваги до сучасної української літературної мови”.
7	Стилістичні можливості синтаксису 1. Опрацювати посібник Данильчука Д. “Стилістичний синтаксис”. 2. Розробити завдання до теми “Стилістичні можливості складного речення”.
8	Методичні рекомендації для навчання учнів писати творчі завдання 1. Опрацювати ворбук Голодюк І. Есе: бліц-курс. Брустури : Дискурсус, 2020. 192 с. 2. Опрацювати критерії оцінювання творчих робіт учнів.
9	Типові помилки у творчих роботах учнів 1. Опрацювати посібники зі стилістики Авраменка О. 2. Написати коротенький словник-порадник для школяра.

Методи навчання

Словесні (лекція, пояснення, роз’яснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія), практичні (експеримент, управління, навчально-продуктивна праця, правка тексту), наочні (демонстрації, спостереження), робота з підручниками, посібниками, додатковим матеріалом (реферування, швидкий огляд, цитування, складання плану, конспектування, перегляд, вправи за „електронним учителем” і т. ін.), робота з ChatGPT.

Система контролю та оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю. Діагностика знань, умінь та навичок студента – це комплекс результатів проведення поточного та підсумкового контролю знань. *Поточний* контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірити рівень підготовленості студента, а також контролювати результати самостійної роботи студентів та рівень виконання індивідуальних завдань. *Формами* поточного контролю є оцінювання усних відповідей та письмових робіт студентів (написання творчих робіт (індивідуальних та групових), створення відео, навчальне тестування) під час практичних занять; перевірка виконання самостійної роботи; проведення індивідуальних консультацій (індивідуальних і групових).

Оцінюючи знання студентів під час практичних занять, викладач послуговується такими критеріями:

- рівень розуміння, ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу;
- обізнаність з основною та додатковою літературою до теми;
- уміння логічно, послідовно викладати матеріал;
- уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії;
- загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді.

Форма підсумкового контролю – іспит: 1) тестування (20 балів); 2) повний стилістичний розбір тексту (10 б.); 3) правка тексту (10 б.).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									К-ть балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
ЗМ № 1 (40 балів)						ЗМ № 2 (20 балів)				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
5	5	5	10	10	5	5	5	10		

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінки „А” („відмінно”) заслуговує студент, який виявляє всебічні, систематичні та глибокі знання (90–100 балів), вільно володіє навчальним матеріалом, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації визначених для нього завдань, залучає нові інформаційні технології для розширення власних знань, може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності.

Оцінку „В” („добре”) отримує студент, що засвоїв навчально-програмовий матеріал у достатньому обсязі (80–89 балів), успішно виконує передбачені програмою завдання, засвідчує системний характер знань із дисципліни, самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, але може допускати незначні неточності.

Оцінку „С” („добре”) заслуговує студент за порівняно повне і загалом правильне висвітлення основних питань курсу (70–79 бал), за знання та вміння викласти тему, узагальнити і систематизувати навчальну інформацію, але іноді допускає огріхи у прикладах, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці, що загалом не впливає на загальну стрункість відповіді та засвідчує розуміння теоретичного і практичного матеріалу.

Оцінки „D” („задовільно”) отримує студент, що виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі 60–69 балів, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але ці знання і навички є фрагментарними; студент здатний виконувати завдання, передбачені програмою, відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, однак допускає у відповідях грубі помилки.

Оцінку „Е” („задовільно”) заслуговує студент за відповіді, що свідчать про деякі знання програмового матеріалу (50-59 балів), однак ці знання є неповні, поверхові, оскільки студент не зовсім точно трактує поняття, недоречно використовує певні терміни, допускає неточності під час викладу матеріалу, має елементарні, нестійкі навички виконання практичних завдань, хоча загалом володіє мінімальними знаннями, які дають змогу в майбутньому займатися фаховою діяльністю.

Оцінку „FX” („незадовільно”) отримує студент, що має фрагментарні знання навчального матеріалу (35-50 балів), допускає суттєві помилки під час виконання передбачених програмою практичних завдань, майже не володіє науковою термінологією, не розуміє більшості конкретних теоретичних і практичних питань.

Оцінку „F” („незадовільно”) заслуговує студент, відповіді якого є неправильними або приблизними (<35 балів); обсяг теоретичних знань і практичних навичок такого студента недостатній для виконання фахових обов'язків, тобто він не спроможний продовжити навчання чи розпочати самостійну професійну діяльність без повторного вивчення курсу.

Критерії оцінювання творчих робіт

Мета написання творчої роботи передбачає перевірку вміння студентів будувати цілісні тексти, глибоко розкривати тему, демонструвати навички використання стилістичних засобів та прийомів, управність використання елементів мовної гри, а також демонстрування достатнього для майбутнього філолога рівня грамотності.

У творчій роботі повинно бути продемонстроване вичерпне розуміння теми, аналіз різних її аспектів, виявлене вміння будувати логічно завершені, грамотно оформлені речення.

Оцінка **“відмінно”** отримує студент за текст, у якому різнобічно висвітлена проблема, наведено достатні аргументи, доречно використано різні стилістичні засоби і прийоми. Роботу написано грамотно, студент продемонстрував власне бачення порушеної проблеми.

Оцінка **“добре”** - роботу написано грамотно, проблему висвітлено різнобічно, але допущено незначні орфографічні чи (та) пунктуаційні неточності, проте текст самостійний, демонструє оригінальне бачення порушеної проблеми.

Оцінка **“задовільно”** - тему розкрито поверхово, у тексті трапляються суттєві змістові, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні помилки; студент мислить „штампами”, не демонструє своєї позиції щодо порушених питань.

Критерії оцінювання відео

Відеоробота, у котрій студенти висвітлюють найпоширеніші стилістичні помилки і пропонують їх виправлення. Це можливість спробувати свої сили у створенні блогу, що дасть змогу також поглянути на себе збоку.

Оцінка **“відмінно”** – проблема, порушена у відео, є цікавою і не досить висвітленою у довідкових матеріалах з культури української мови. Тло відео вдало komponує з обраною темою. Мовлення студента чисте, темп помірний, дикція чітка, інтонація додає емоцій, переконує, мотивує.

Оцінка **“добре”** - студент висвітлив тему, яку часто можна зустріти в інших матеріалах з культури мовлення. Відео не є динамічним, відволікає увагу, не гармоніює з вербальним матеріалом. Мовлення студента чисте, темп помірний, дикція чітка, з живою інтонацією.

Оцінка **“задовільно”** - у самому матеріалі відео наявні помилки. Висвітлено тему, яку вже не раз коментували в інших відео чи посібниках з культури мовлення. Відео заважає сприйняттю інформації. У мовленні студента наявні помилки.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Контроль у навчанні сучасної риторичної комунікації – це діагностування рівня сформованості теоретичних та мовленнєвих навичок і умінь студента, визначення ступеня організації навчального процесу і причин можливого виникнення труднощів у процесі засвоєння матеріалу, виявлення ефективності залучених методів та прийомів навчання. Викладач здійснює контроль із дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності й системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. У процесі оцінювання навчальних досягнень студента застосовує такі **засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання**:

– засоби усного контролю: обговорення лекційних питань і тих, що винесені на самостійне опрацювання студентів, п'ятихвилинки з культури мовлення („Запитання – відповідь”), гра „Спіймай помилку на слух”, усне виконання вправ, відшукування і коментування стилістичних помилок у тексті (визначення типу помилки, пропозиція виправлення), усний стилістичний розбір тексту, відео з культури мовлення, опитування індивідуальне / фронтальне / перехрестне;

– засоби письмового контролю: письмове виконання тренувальних вправ, виправлення стилістичних помилок в чужому мовленні, письмовий стилістичний розбір тексту, написання есе, звіти індивідуальної та групової творчої діяльності, самостійні й контрольні роботи, тестування;

– засоби самоконтролю: самостійне оцінювання своїх знань, самоаналіз.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Що саме вивчає стилістика, з яких наук вона постанала, які лінгвістичні питання виконує зараз.
2. Що ми розуміємо під поняттям “стиль”? Які стилі є основними і чому?
3. Лексика української мови як основне джерело стилістичного матеріалу: ракурс в діяхронії та синхронії.
4. Поділ лексики з погляду соціального розшарування спільноти і як це “працює” в тексті та яких стилів?
5. Місцева лексика і тексти різних стилів та жанрів. Які мережеві проєкти популяризують діалектне мовлення?

6. Лексика запозичена: межа між стилістичною вправністю та модерним безглуздом.

7. Поняття суржику: від психологічного підґрунтя до “бойового суржику”.

8. Суржик в тексті художньої літератури та учнівському творі.

9. Синоніми як елемент багатства мовлення.

10. Омоніми, пароніми, прецедентний текст як одиниці мовної гри.

11. Антоніми як одиниці ємного і стислого мовлення.

12. Частина мови як елементи різного бачення подій, як працює в тексті підбір мовних одиниць з-поміж різних варіантів (напр., дієслівне керування, вищі / найвищі ступені порівняння, числівникові форми, родовий відмінок іменника та присвійний прикметник тощо).

13. Синтаксис тексту як задавач такту мовлення, як різні види речення можуть по-різному передавати події: від порядку слів у реченні до складних синтаксичних конструкцій.

14. Стилїстика на уроках ЗЗСО: як навчити сучасних школярів писати вдалі тексти.

Перелїк питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Стилїстика і культура мовлення: об'єкти вивчення, мета і завдання.

2. Поняття стилїстики, її зв'язок з іншими лїнгвістичними науками.

3. Стилї і колорити лїтературної мови: загальний огляд.

4. Основні пїдходи до вивчення стилїстики у вишах.

5. Розмовний і художній стилї лїтературної мови: спїльне і вїдмїнне.

6. Науковий стилї лїтературної мови: стилїстична особливїсть, композицїя тексту, комунїкативна мета.

7. Публїцистичний стилї лїтературної мови: стилїстична особливїсть, композицїя тексту, комунїкативна мета.

8. Специфїчні риси офїційно-дїлового стилю.

9. Інформацїйний пїдстилї як інструмент для правки.

10. Стилїстична диференцїацїя словникового складу мови.

11. Іншомовні слова та варваризми в сучасних стилях мови.

12. Дїалектна, застарїла, жаргонна, табуйована лексика, авторськї новотвори у текстах рїзного стилїстичного спрямування.

13. Суржик: передумови появи, причини поширення, рїзновиди.

14. Суржик як стилїстичний прийом. “Бойовий суржик”.

15. Основні комунїкативнї ознаки культури мовлення у текстах рїзного стилїстичного спрямування (у мовленнї вчителя).

16. Стилїстика прочитання текстів.

17. Способи стилїстичного аналізу тексту. Контекст.

18. Поняття стилїстичної функцїї.

19. Виразальнї засоби мови та стилїстичнї прийоми.

20. Порушення мовних норм як стилїстичний прийом.

21. Фонетична стилїстика.

22. Стилїстичнї можливості слово- та основоскладання. Аббревіатури та їх стилїстичнї функцїї.

23. Стилїстичнї можливості засобів словотворення.

24. Варїантнїсть морфологїчних норм як стилїстичний засїб.

25. Стилїстика і синтаксична органїзацїя текстів.

26. Стилїстичний аналіз графїки.

27. Стилiстичнi можливостi фразеологiчних ресурсiв.
28. Порядок слiв, особливiсть вживання прислiвникiв, довжина речень як ритм тексту та iншi правила написання твору.
29. Мовнi засоби образности.
30. Стилiстичнi фiгури мови та iх застосування у рiзних стилях мови.
31. Мовнi засоби передання окремих чуттєвих вражень (зорової картинности, слухового враження, вражень дотику, смаку, нюху, руху).
32. Основнi вимоги до написання наукового тексту.
33. Основнi етапи правки тексту.
34. Роздiловi знаки як засоби реалiзацiї на письмi точности, виразности та експресивности мовлення. Вiдсутнiсть роздiлових знакiв як стилiстичний прийом.
35. Стилiстика заголовкiв: вiд творiв учнiв до наукових робiт.
36. Мова i композицiя тексту учнiвського твору. Вимоги до правок.
37. Основнi риторичнi прийоми органiзацiї мовлення.
38. Перiод i надфразна єднiсть як способи органiзацiї мовлення.
39. Плеоназми i тавтологiї як стилiстичнi фiгури i як стилiстичнi помилки.
40. Штампи i клiше як текстовий баласт: способи виявлення та правки.

Вiдповiдно до «Порядку визнання у Чернiвецькому нацiональному унiверситетi iменi Юрiя Федьковича результатiв навчання, здобутих шляхом неформальної та/або iнформальної освiти» (протокол №16 вiд 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-a-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесi вивчення дисциплiни здобувачу освiти може бути зараховано до 25% балiв, отриманих за результатami неформальної та/ або iнформальної освiти з проблем, що вiдповiдають тематицi курсу.

Рекомендована лiтература

Основна

1. Барань Є., Кравець Л. Стилiстика української мови. Навч.-метод. посiб. ЗУІ ім. Ф.Ракоцi II – ТОВ «РiК-У» Берегове–Ужгород, 2022. 150 с. (https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2023/06/kravec_baran_stilistika-ukr-mov_22-08-2022.pdf).
2. Стилiстика української мови. Короткий словник термiнiв / Уклала Валентина Грещук. Iвано-Франкiвськ : НАIP, 2023. 82 с.
3. Стилiстика української мови: навчально-методичний посiбник / [упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук ; за ред. А. С. Попович]. Кам'янець-Подiльський : Кам'янець-Подiльський нацiональний унiверситет iменi Iвана Огiєнка, 2017. 172 с.
4. Стилiстика української мови (Теоретичнi основи стилiстики. Художньо-виразовi засоби мовлення) : навчально-методичний посiбник для студентiв-фiлологiв закладiв вищої освiти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т iменi Павла Тичини, Ф-тет української фiлологiї, К-дра української мови та методики її навчання; уклад. I. I. Коломiєць. Умань : Вiзавi, 2019. 240 с.
5. Українська стилiстика i риторика : практикум / укладач Людмила Бiлоконенко. Кривий Рiг : КДПУ, 2024.

6. Фаріон І., Помилуйко-Недашківська Г., Бордовська А. Англізми і протианглізми: 100 історій слів у соціоконтексті (зі словником). Львів : Вид-во “Свічадо”, 2023. 716 с.

Допоміжна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської. Львів : Апріорі, 2017. 304 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ: Фоліо, 2024. 288 с.
3. Барнич О. В. Спілкуймося правильно!: словник. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. 123 с.
4. Баяк Є. Ми говоримо українською: інтелектуально-мовознавчий турнір. *Дивослово*. 2018. № 2. С. 17–20.
5. Береза Т. А. Слова, що нас збагачують: слов. вишуканої укр. мови. Львів : Апріорі, 2016. 382 с.
6. Вербич С. О. Спілкуймося правильно українською. Київ : Арій, 2018. 79 с.
7. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення / Ін-т укр. мови НАН України. Київ : КММ, 2019. 208 с.
8. Масенко Л. Суржик: між мовою і язиком. Київ : Києво-Могилянська академія, 2019. 232 с.
9. Микитюк О. Р. Культура мовлення: особливості, завдання, цікавинки : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 234 с.
10. Попович А. Методика навчання стилістики майбутніх учителів української мови і літератури в закладах вищої освіти: монографія. Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин Я. І., 2018. 376 с.
11. Селігей П. Сильова норма як різновид мовної норми. Наукові записки НаУКМА. 2016. Том 189. С.83-86.
12. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін. Культура мови: від теорії до практики : монографія. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. 216 с.
13. Фаріон І. Мовна норма: пошук істини. Івано-Франківськ : Місто, 2017. 256 с.
14. Ющук І. Похвала звертанню: культура спілкування і цінність звертання до співбесідника. *Дивослово*. 2015. № 1. С. 27–31.

Інформаційні ресурси

1. Авраменко О. 100 експрес-уроків української: у 2 ч. Київ: Книголав, 2016 2017.
https://www.youtube.com/playlist?list=PLpjP6nb03Z4k5Wdj8qOj3s_o49a0f9qxX
2. „Переходь на українську”. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/perehodnamovu/>
3. „Слова, що нас збагачують”. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/Pravdyvo>
4. Лінгвістичний портал «Мова.info». URL: <https://studway.com.ua/vivchai-ukrainsku/>
5. Синявський О. Норми. URL: <https://r2u.org.ua/data/other/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B8%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8,%20%D0%A1%D0%B8%D0%BD%D1%8F%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%281941%29.pdf>

6. Смеречинський С. Нариси з української синтакси у зв'язку з фразеологією та стилістикою URL: <https://r2u.org.ua/data/other/%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%B8%20%D0%B7%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8,%20%D0%A1.%20%D0%A1%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf>
7. Сулима М. Українська фраза. URL: <https://r2u.org.ua/node/186>

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf